



## رویکرد واقع گرایی در زمین مذاکرات هسته‌ای

نگاهی به عملکرد دوساله دولت در عقب راندن غرب

### ● هسته ای

کوشید تحریم‌های زنجیره‌وار آمریکا را در قالب بیانیه‌ها و مواضع سیاسی بی پاسخ نگذارد اما در واقع پاسخ صریح دولت او به این اقدام تنها از یک ذهن ساده‌انگارانه برمی‌آید که از درک پیچیدگی‌های وضعیت داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی عاجز است. اما آنچه از نگاه دولت وقت در سیاستی که آن را «صبر استراتژیک» می‌نامید، مغفول مانده بود، این واقعیت بود که ممانعت تهران از نشان دادن کمترین واکنش عملی، می‌توانست عزم آمریکا در پیگیری سیاست فشار حداکثری را جزم‌تر کند و محاسبات دولتمردان آمریکایی را بویژه از نقطه‌ای که انتظار آن را ندارد، برهم زده و دست‌کم این کشور را متوجه عواقب اقدامات بعدی خود علیه ایران نماید.

### نبض جدید مذاکرات

پس از چند دور مذاکره بی حاصل در دولت پیشین که غرب در خلال آن کوشید توپ برجام را به زمین ایران بیندازد، دولت سیزدهم با سازگاری جدید

خروج از توافق گرفت و در پی همین تصمیم بود که علاوه بر بازگرداندن تحریم‌های هسته‌ای، مجموع تحریم‌های جدیدی را علیه ایران به بهانه‌های غیرهسته‌ای در دستور کار قرار داد؛ تحریم‌هایی که تصمیم‌گیرندگان، آن را در چارچوب سیاست فشار حداکثری به مرحله اجرا گذاشتند و کوشیدند از قبالت این سیاست، خواسته‌های نامعتبر خود را محقق سازند.

اصلی‌ترین سؤالی که فردای خروج آمریکا از توافق توسط ناظران سیاسی مطرح شد، این بود؛ حالا که آمریکا از برجام خارج شده است، ایران چه می‌کند؟ پرسشی که اصلی‌ترین مسأله حاکمیت و نهاد‌های تصمیم‌گیر به شمار می‌رفت و جواب‌های متعددی نیز برای آن مطرح بود. اما آنچه در هفته و ماه‌های پس از خروج مهم آمریکا روی داد، سکوتی بود که دولت حسن روحانی، رئیس‌جمهور پیشین ایران در قالب سیاستی موسوم به «صبر استراتژیک» در پیش گرفت. در این میان اگرچه دولت روحانی

ناظرانی که طی ماه‌ها و هفته‌های گذشته توجه خود را به اخبار پیدا و پنهان مذاکرات رفع تحریم‌ها و تبادل پیام غیرمستقیم ایران و ایالات متحده معطوف کرده، شاهد تحولاتی در این میدان دیپلماتیک بوده‌اند که در آن، ایران به پشتوانه بهره‌گیری توانان رویکرد مقاومت و دیپلماسی پیش‌تازانه، افق‌های روشنی را برای تحقق اهداف حداکثری جمهوری اسلامی در عرصه فعالیت‌های هسته‌ای، اقتصادی و سیاسی به تصویر کشیده است.

۵ سال پیش یعنی ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ بود که دولت وقت آمریکا در رویکرد بدعهدشکنانه خود نسبت به تعهدات بین‌المللی‌اش، تصمیم به



دولت روحانی کوشید تحریم‌های زنجیره‌وار آمریکا را در قالب بیانیه‌ها و مواضع سیاسی بی پاسخ نگذارد اما در واقع پاسخ صریح دولت او به این اقدام تنها از یک ذهن ساده‌انگارانه برمی‌آید که از درک پیچیدگی‌های وضعیت داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی عاجز است